

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради факультету
філології та журналістики
Протокол № 8 від "17" березня 2020 р.

Декан [підпис] Л.П.Кричун

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ЦДПУ ім. Володимира Винниченка
від "13" березня 2020 року № 43 -ун
Голова приймальної комісії

Ректор [підпис] О.А. Семенюк

Обговорено і затверджено

на засіданні кафедри журналістики,
видавничої справи та редагування
Протокол № 7 від "03" квітня 2020 р.

Завідувач кафедри [підпис] Н.М.Фенько

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

з теорії журналістики

для осіб, які вступають на II курс

денної/заочної форми навчання

**на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста,
або ступеня (рівня) бакалавра, або вищого ступеня (рівня) вищої освіти,
або якщо ступінь бакалавра або вищий ступінь здобувається не менше одного
року та виконується в повному обсязі індивідуальний навчальний план**

для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

зі спеціальності 061 ЖУРНАЛІСТИКА

1. Пояснювальна записка

На вступному випробуванні абітурієнти, що вступають на третій курс, повинні продемонструвати розуміння теоретичних проблем журналістики, виявити навички критичного мислення та творчого підходу до розв'язання практичних проблем галузі.

Головною вимогою фахового вступного випробування з **теорії журналістики** до рівня теоретичної підготовки абітурієнтів є достатнє знання ними теоретичних основ журналістикознавства, усвідомлення ролі й значення медіа в сучасному інформаційному суспільстві. Відповідь студента на екзамені повинна підтвердити повноту знань категорійно-понятійного апарату з фаху, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їх сутності, а також знання фактів і термінології журналістикознавства.

Студент повинен демонструвати здатність аналізувати медійний ринок, виявляючи сформованість гностичних, проектувальних і комунікативно-навчальних умінь.

Вступний екзамен полягає в розв'язанні завдань, спрямованих на визначення рівня теоретичної підготовки.

Форма проведення фахового вступного випробування: письмове опитування за змістом екзаменаційного білету.

Структура екзаменаційної оцінки.

Оцінювання результатів фахового вступного випробування відбувається за **100-бальною шкалою**. Мінімальна позитивна оцінка фахового творчого конкурсу складає **60 балів**. Особи, які отримали менше ніж 60 балів, позбавляються права участі в конкурсі за спеціальністю.

Екзаменаційний білет містить два питання з теорії журналістики. Відповідь на кожне питання оцінюється максимально у **50 балів**.

Час на виконання завдань – до **двох астрономічних** годин.

2. Зміст програми

Перелік теоретичних питань

1. Специфічні риси і складові майстерності професії журналіста.
2. Аргументи в журналістиці.
3. Здобутки і втрати сучасної української журналістики.
4. Правила наближення інтересів у журналістиці. Правило географічного наближення.
5. Специфіка інформації в журналістиці. Рівні і форми існування масової інформації
6. Правила наближення інтересів у журналістиці. Правило хронологічного наближення.

7. Формальні елементи організації журналістського твору.
8. Зони комфорту в роботі журналіста.
9. Поняття масової інформації як одиниці мислення в журналістиці.
10. Правила наближення інтересів у журналістиці. Правило емоційного наближення.
11. Визначальні особливості пресової журналістики.
12. Правила наближення інтересів у журналістиці. Правило наближення за принципом популярності й рідкості.
13. Тематично-концептуальна основа журналістського твору.
14. Зони ризику в роботі журналіста.
15. Визначальні особливості радіожурналістики.
16. Складові успішного заголовку в журналістиці.
17. Визначальні особливості тележурналістики.
18. Загальна характеристика жанрів журналістики.
19. Дієвість як особлива форма результативності в журналістиці.
20. Персоналії сучасної української журналістики.
21. Визначальні особливості інтернет-журналістики.
22. Діяльність міжнародної організації «Репортери без кордонів».
23. Свобода слова і журналістська діяльність.
24. Причини фактологічних помилок.
25. Феномен цікавого в журналістиці.
26. Вплив влади на різні групи видань.
27. Громадська думка і журналістика.
28. Ефективні методи перевірки інформації.
29. Громадська думка як явище суспільного життя.
30. Типологічна характеристика лідів журналістських творів.
31. Характеристика загальних функцій журналістики.
32. Законодавство України про свободу слова.
33. Характеристика спеціальних функцій журналістики.
34. Проблемні зони відносин ЗМІ та влади.
35. Особливості формування громадської думки.
36. Фактчекінг як інструмент сучасного журналіста.
37. Специфіка композиції і конфлікту журналістського твору.
38. Фейк як сучасне явище медіареальності.
39. Сучасний стан відносин ЗМІ та влади.
40. Вимоги до роботи з фактами.
41. Чинники впливовості журналістських матеріалів.
42. Специфіка образності в журналістиці.
43. Журналістика як четверта влада.
44. Характеристика публіцистичних жанрів
45. Факт як основа журналістського твору.
46. Типологічна характеристика заголовків журналістських творів.
47. Правдивість у висвітленні подій як засада журналістики.
48. Корисні інформаційні ресурси для роботи журналіста.
49. Демократизм як засада журналістики.

50. Загальні і специфічні прояви цікавості в журналістиці.
51. Інтернаціоналізм як соціальна засада журналістики.
52. Методи збирання зовнішньої інформації.
53. Патріотизм як засада журналістської діяльності.
54. Характеристика аналітичних жанрів.
55. Гуманізм як засада журналістської діяльності.
56. Характеристика інформаційних жанрів.
57. Проблеми української регіональної журналістики.
58. Поняття про свободу преси і свободу творчості.
59. Зміст поняття «журналістика». Об'єкт і предмет журналістики.
60. Ефективність засобів масової інформації.

3. Критерії оцінювання відповідей вступників

Кожен абітурієнт, який бере участь у фаховому вступному випробуванні, має змогу набрати максимально **100 балів**. Білет складається з двох теоретичних питань. Відповідь на кожне питання оцінюється максимально у **50 балів**.

Бал за відповідь на теоретичне питання 50 балів максимум	Критерії оцінювання
47 – 50 балів	<p>Студент має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, узагальнювати опанований матеріал та застосовувати основні положення теорії при розв'язанні нестандартних завдань, робити правильні висновки, приймати рішення.</p> <p>Студент логічно й послідовно викладає матеріал, пов'язуючи з вивченими раніше курсами спеціальних та гуманітарних дисциплін, бачить міжпредметні зв'язки, наводить приклади і коментує їх, глибоко розкриває тенденції розвитку журналістики в Україні в історичному контексті й на сучасному етапі; докладно й усебічно характеризує етапи становлення журналістики, жанрові різновиди, добре обізнаний зі специфікою журналістської діяльності.</p>
44 – 46 балів	<p>Студент вільно викладає матеріал, наводить приклади, але має незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, кваліфікацією окремих аспектів підготовки недійного продукту. Студент застосовує знання в стандартних ситуаціях,</p>

	<p>самостійно використовує традиційні докази з правильною аргументацією.</p> <p>Студент уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання, володіє поняттєвим апаратом журналістикознавства. У відповідях на теоретичні питання допускає незначні неточності чи фактичні помилки. Не завжди дотримується логіки викладу, хоча вільно орієнтується в медійних процесах та завданнях журналістської праці.</p>
41 – 43 бали	<p>Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки й залежності між явищами, фактами. Для розв'язання нестандартних завдань уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії, однак припускається несуттєвих неточностей, хоча при цьому студент робить загалом правильні висновки.</p> <p>Відповіді на питання логічні, аргументовані, хоч і мають місце певні неточності. Студент вільно усуває помилки та відповідає на зауваження.</p>
37 – 39 балів	<p>У цілому правильно відтворює базовий матеріал з теорії журналістики, знає основні положення й факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження думок, робити окремі висновки.</p> <p>Студент володіє найважливішими поняттями журналістикознавства, але відтворює матеріал на рівні переказування, не достатньо логічно й послідовно, не завжди наводить приклади, не може обґрунтувати необхідність того чи того аспекту редакторської правки. При цьому студент, однак, визначає специфіку медійних процесів, найважливіші різновиди медійної продукції, обізнаний з основною термінологією журналістського фаху.</p>
34 – 36 балів	<p>Студент виявляє поверхові знання й неглибоке розуміння основних положень журналістикознавства. Відповідь недостатньо осмислена. Має труднощі в застосуванні теоретичного матеріалу при розв'язанні нестандартних завдань. Студент не може дати послідовну відповідь на питання, сплутує основоположні фахові поняття, припускається великої кількості фактичних помилок у відповіді.</p>
31 – 33 бали	<p>Студент має фрагментарні знання з теорії журналістики, які не дають цілісного уявлення про закономірності розвитку та функціонування журналістики в Україні, специфіку праці журналіста. Студент не може дати відповідь на питання, сплутує фахові поняття, припускається великої кількості фактичних помилок у відповіді.</p>

Менше 30 балів	Студент не виявляє достатніх базових знань з теорії журналістики.
----------------	---

4. Рекомендована література

Базова:

Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.

Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2005. – 249 с.

Тимошик М. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: Практичний посібник / М. Тимошик – К. : Наша культура і наука, 2012. –

Допоміжна:

Зелінська Н. Наукове книговидання в Україні: історія та сучасний стан / Н. Зелінська. – Львів : Світ, 2002. – 268 с.

Іванченко Р. Літературне редагування: Навч. посібник / Р. Іванченко. – К. : Вища школа, 1983. – 248 с.

Капелюшний А. О. Стилїстика редагування журналістських текстів: Практичні заняття / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2003. – 544 с.

Капелюшний А. Типологія журналістських помилок / А. Капелюшний. – Львів, 2000. – 68 с.

Мильчин А. Издательский словарь-справочник / А. Мильчин. – М. : Юрист, 1998. – 472 с.

Мильчин А. Э. Справочник издателя и автора: Редакционно-издательское оформление / А. Э. Мильчин, Л. К. Чельцова. – 2-е изд. – М. : Олма- Пресс, 2003.